

יום ב' דחווה"מ פסח תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזכיו הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - ס"ב

1. כמה זמן יכול לבקש מאשתו לצאת ללמוד תורה ולא יהיה עליו חטא שבקש מדי?

רב: חדש אצל רבו וחדש בבית, כדמצינו אצל המחלקות שהיו עובדים את דוד [ור' יוחנן סבר: אין ללמוד מעובדי המלך שיש לנשותיהם הרווחה].
 ר' יוחנן: חדש אצל רבו ושנים בבית, כדמצינו אצל כורתי הארזים לבנין ביהמ"ק [ורב סבר: אין ללמוד מבנין ביהמ"ק שאפשר לעשותו ע"י אחרים].
 עוד נחלקו בענין אחר - לרב: אנחה שוברת חצי גופו של אדם, '...האנחה בשברון מתנים...' לרבי יוחנן: כל גופו '...על מה אתה נאנח... ונמס כל לב...' ורב סובר שאין ללמוד מהשמועה על ביהמ"ק שהיא קשה מאד.
 מעשה בישראל ועכו"ם - שהלכו בדרך ולא הצליח העכו"ם להשיג את ישראל, הזכיר לו את חורבן הבית, גנח ונאנח, ואעפ"כ לא הצליח להשיגו, שאלו העכו"ם הרי אנחה שוברת חצי גופו, ענה לו: זה רק בשמועה חדשה אבל לא בשמועה ישנה שכבר הורגלנו בה.
2. עונת הטיילין בכל יום. מי הם?

א. רבא: תלמידים שרבים מצוי בעירם ושבים בכל יום. דחה אביי: הרי כתוב 'שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יתן לידודו שנא' ופירש רב יצחק: אלו נשותיהן של ת"ח שמנדדות שינה מעיניהם בעוה"ז ובאות לחיי העוה"ב, ואתה אמרת, שהם שבים למיטתם כל יום.
 ב. אביי: כגון רב שמואל בר שילת, שאוכל ושותה משלו, וישן בצל ביתו, ושליח המלך לא גובה ממנו מס שאינו מחשיבו כעשיר.
 ג. רבין: כגון בני ארץ ישראל המעונגים במאכל ומשתה, לכך הם בריאים ובעלי כח לתשמיש.
 הגמרא מספרת על ר' יוחנן שהיה בעל כח ואף שהיה נתמך ברב אמי ורב אסי כשנפלו הרימם. שאלהו למה נתמך, ענה: א"כ, מה אניח לעת זקנה?
3. כמה עונת הפועלים?

בעושיין מלאכה בעירן - פעמיים בשבוע. בעושיין מלאכה בעיר אחרת - פעם בשבוע.
4. אלו טעמים ומעשים מצינו בענין מצות עונה, ותלמידי חכמים?

א. הטעם שאף ספן שעונתו אחת לששה חדשים, כשהדיר את אשתו לשבת אחת יוציא ויתן כתובה כיון שאין לה פת בסלו שאולי ישוב ויפקדה.
 ב. נישאה לו על דעת שהוא חמר ונעשה גמל - אף שפרנסתו מתרבה אינו נוהג כעונת גמל כיון ש'רוצה אשה בקב ותיפלות מעשרה קבין ופרישות'.
 ג. משנתנו כר' אליעזר אבל לדעת חכמים: התלמידים יוצאין לת"ת ב' וג' שנים שלא ברשות נשותיהם.
 ורבא אמר: שאלו שעשו כך זה עלה להם בנשמתן. כמו המעשים דלהלן.
 ד. רב רחומי למד אצל רבא במחוזא, והיה חוזר לביתו בכל ערב יו"כ, שנה אחת נמשך בלימודו וכשראתה אשתו שאינו מגיע חלש דעתה וירדה דמעה מעיניה, נפל מדרגה מתחת רב רחומי ומת.
 ה. עונת תלמידי חכמים - מע"ש לע"ש. ועליו נאמר 'אשר פריו יתן בעתו'.
 ו. יהודה ב"ר חייא למד בבי רב, וכל ערב שבת היה חוזר ולפניו 'עמודא דנורא'. פעם אחת נמשך בלימודו, חמיו רב ינאי הבחין שלא מגיע עמוד האש, אמר 'כפו מטנו שאילמלי יהודה קיים לא ביטל עונתו'. והיה זה כשגגה שיוצא מלפני השליט ונפטר יהודה.
 ז. רבי אירס את בנו עם בת ר' חייא כשכתבו הכתובה מתה הכלה, אמר רבי וכי ח"ו יש פסול בשידוך זה, עיינו ומצאו שרבי מוצאו משפטיה בן אביטל אשת דוד ונמצא בנו בן מלכים ורבי חייא מוצאו משמעו ואין היא בת מלכים. הלך רבי ואירס את בנו עם בתו של רבי יוסי בן זימרא ונתנו לחתן רשות לילך 12 שנה לשיבה קודם שישאנה, לאחר מכן העבירוה לפניו ומרוב חיבת כלתו אמר להם החתן די לי בשש שנים, העבירוה שוב ואמר להם אכנס תחילה ואח"כ אלך. נתבייש החתן מאביו על שחזר בו, אמר לו רבי, בני דעת קונך יש בך, שאף הקב"ה אמר להרחיק זמן חופתו עם כנסת ישראל וחזר וקירבה מחיבתה: תביאמו ותטעמו בהר נחלתך... ולבסוף: ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. הלך וישב 12 שנים בבי רב. כשחזר כבר נעקרה אשתו, אמר רבי: א"א לגרשה, כיון שיאמרו ענייה זו לשוא שימרה, א"א שישא אשה נוספת כיון שיאמרו שהראשונה זינתה תחתיו. ביקש עליה רחמים ונתרפאתה.
 ח. רבי חנניה בן חכניאי למד 12 שנה וכשחזר לא ידע כיצד ללכת לביתו, שמע שקוראים לנערה, בת חכניאי! בת חכניאי! מלאי כדך ונלך! הלך אחריה, כשהגיע לביתו אשתו הרימה עיניה ומתה מבהלה, אמר לפניו: רבש"ע, ענייה זו זה שכרה? ביקש רחמים וחיייתה.
 ט. רבי חמא בר ביסא למד 12 שנה וכשחזר אמר לא אנהג כבן חכניאי שהבהיל את אשתו, נכנס לבית המדרש ושלח שיודיעו בביתו, לבינתיים נכנס ר' אושעיא בנו ושאלו בסוגיות, רבי חמא לא הכירו וראה ששמועותיו משוננות בפיו, חלש דעתיה, אמר: אי הייתי כאן הייתי מלמד את בני ואף לי היה בן כזה, כשנכנס לביתו קם ראה שרבי אושעיא נכנס אחריו וקם רבי חמא לכבודו, שאלה אותו אשתו וכי יש אבא שקם לפני בנו...
 קרא עליו רמי בר חמא: החוט המשולש לא במהרה ינתק - זה ר' אושעיא בנו של רבי חמא בר ביסא.